

อนุสาสนีปาฏิหาริย์แห่งองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

ที่เมตตามอบไว้ให้แก่ คณะอาจารย์เปียร์ คนต้นธรรม ป้ายวันอาทิตย์ที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ณ วัดป่าทรัพย์ทวีธรรมาราม ตำบลวังหมี่ อำเภอลำทะเมนชัย จ.นครราชสีมา

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๒๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ ของศาสนาพุทธ
คริสต์ศักราช ๒๐๒๕ ของศาสนาคริสต์ ฮิจเราะห์ศักราช ๑๔๔๖ ของศาสนาอิสลาม

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ที่ ๒๐ เดือนเมษา เวลาบ่าย วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุด
ทำงานของส่วนราชการ

ชีวิตของมนุษย์ต้องก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เป็นปัญญาสัมมาทิฐิ
ด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ เป็นองค์มรรค
เป็นอริยมรรค

พุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ฮินดู ศาสนาต่าง ๆ ก็ใช้หลักการเดียวกัน
เป็นมรรคเป็นอริยมรรค เป็นข้อวัตรข้อปฏิบัติ เพื่อเป็นหนทางที่ถูกต้อง
เพื่อเป็นหลักการเป็นอุดมการณ์อุดมธรรม

วันนี้ท่านอาจารย์เปียร์ได้มากราบหลวงพ่อกัณหา ณ วัดป่าทรัพย์ทวี
ธรรมาราม เป็นทีมใหญ่ทีมเวิร์ค เป็นมหาชน เพื่อไปหาบัณฑิตไปพบกับบัณฑิต

บัณฑิตก็ได้แก่ผู้ที่เอาธรรมนำชีวิต เอาธรรมนำชีวิตรู้ ทั้งกายทั้งวาจา ทั้งกิริยามารยาททั้งอาชีวะ ยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เอาธรรมนำชีวิต เป็นทั้งผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติชอบประกอบด้วยปัญญา ยกเลิกความเป็นนิติบุคคลตัวตน เป็นผู้มีความรู้ คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ เป็นความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ เป็นศีล เป็นสมาธิ เป็นปัญญา

ท่านอาจารย์เปียร์เป็นคนดี เป็นคนเสียสละ เพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ของคนอื่น เพราะทุกอย่างนั้นคือเหตุคือปัจจัย ต้องก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ ด้วยเหตุด้วยปัจจัย เพราะเป็นหลักการในการประพฤติการปฏิบัติ

ที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสบอกพวกเราทั้งหลายว่า ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งหลายทั้งปวงนั้นคือเหตุคือปัจจัย

พวกเราทั้งหลายต้องเข้าสู่เหตุเข้าสู่ปัจจัยในการประพฤติการปฏิบัติ

ให้ตั้งอยู่ในความรู้ความเข้าใจ ในความไม่ประมาท เพื่อเอาธรรมนำชีวิตรู้ เอาธรรมนำชีวิตรู้ เอาพระธรรมพระวินัยนำชีวิตรู้

เราทั้งหลายนั้นอย่าพากันอยู่กับความหลง อยู่กับความเพลิดเพลिन ตั้งอยู่ในความประมาท เพื่อทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ สมบูรณ์ทั้งอรรถทั้งพยัญชนะ ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

อย่าได้ประมาท เน้นการประพฤติการปฏิบัติมาที่ปัจจุบัน เพราะปัจจุบันนี้เป็น วาระแห่งชาติในการก้าวไปแต่ละขณะ ทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามารยาททั้งอาชีวะ เป็นวาระแห่งชาติ

การประพาศการปฏิบัติ ปรัชญากับปฏิบัติต้องไปพร้อม ๆ กัน จะแยกกันไม่ได้

ศีลกับปัญญาก็ต้องไปพร้อมกัน สมาธิกับปัญญาต้องไปพร้อมกัน ทั้งศีลทั้งสมาธิ ทั้งปัญญาต้องไปพร้อมกัน

ให้พวกเราทั้งหลายพากันเข้าใจนะ ให้มีปิติให้มีความสุขในการประพาศ ในการปฏิบัติ เราจะได้ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ด้วยความไม่ประมาท

เน้นปัจจุบันให้เต็มที่ เน้นมาที่ตัวเรา หยุดทำอะไรตามใจตามอัธยาศัย ไม่ทำอะไรตามใจตามอัธยาศัยที่มันเป็นนิติบุคคลตัวตน ที่มันเป็นความหลงนะ ต้องเอาธรรมนำชีวิต

เราทั้งหลายต้องหยุดความไม่ถูกต้อง หรือว่าหยุดสัญชาตญาณที่มันเป็นนิติบุคคล ตัวตน ที่มีความสำคัญมันหมายความว่า เป็นเราเป็นของเรา มีความยึดมั่นถือมั่น ในตัวเราของเรา

เราต้องเข้าใจเรื่องเหตุเรื่องปัจจัย เพราะนี่คือเหตุคือปัจจัย ไม่ใช่เราไม่ใช่คนอื่น นี่คือเหตุคือปัจจัย เราต้องรู้เข้าใจเหมือนกับของสองอย่างนะ มันเป็นเหตุเป็นปัจจัย เมื่อมีเหตุมีปัจจัยสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี

เราต้องรู้เข้าใจนะ เราจะได้รู้สิ่งเก่า ๆ และรู้สิ่งใหม่ ๆ ต้องรู้ต้องเข้าใจ เราทั้งหลายต้องพากันมารู้เหตุรู้ปัจจัย เราจะได้มีหลักการมีอุดมการณ์อุดมธรรม เพื่อเอาธรรมนำชีวิต พากันมีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพาศการปฏิบัติ

ไม่มีอะไรที่จะมีความสุข ไม่มีอะไรที่จะดับทุกข์ได้ เท่ากับความเห็นถูกต้อง ความเข้าใจถูกต้อง ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้อง ทั้งปริยัติ ทั้งความรู้ ทั้งการประพฤติ การปฏิบัติต้องไปพร้อม ๆ กัน

เพื่อให้เราทั้งหลายเข้าถึงพระนิพพานในปัจจุบันตั้งแต่ยังไม่ตาย

เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้งด้วยความรู้คู่กับการประพฤติการปฏิบัติ

เพื่อความสมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะในปัจจุบัน

ให้เราทุกคนก้าวไปด้วยปัญญาบริสุทธิ์คุณ และความดีที่บริสุทธิ์คุณ

เป็นบารมี ๑๐ ทศ เบื้องต้น บารมี ๒๐ ทศ ท่ามกลาง เป็นบารมีสูงสุด ๓๐ ทศ
ของเราทุก ๆ คน

เราทั้งหลายต้องพากันรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เพราะอายุขัยของเรา
ทุกคนน่าจะได้อยู่ได้ร่วมหนึ่งศตวรรษนะ คืออยู่ได้ร่วม ๆ ร้อยปี

เราต้องพัฒนาใจของเราให้มีความสุขและพัฒนาวิทยาศาสตร์ไปพร้อม ๆ กัน
หรือมากกว่าร้อยปีอีก ขึ้นอยู่ที่เหตุขึ้นอยู่ที่ปัจจัย

เราทั้งหลายต้องเอาธรรมะนำชีวิต อย่าเอาความไม่รู้ไม่เข้าใจนำชีวิต

ความไม่รู้ไม่เข้าใจนี้เรียกว่ามันเป็นโมหะ หรือว่าภาษาที่เค้ากำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน
นี้เค้าเรียกว่าสายนุสายนุณะ สายโมหะ ทำอะไรด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ เอาความไม่รู้
ไม่เข้าใจนำชีวิต มันเป็นอวิชชาเป็นความหลง

เอาความหลงเป็นที่ตั้ง เอาตัวตนเป็นที่ตั้ง คำเรียกว่าประพฤติกปฏิบัติสายโมหะ
สายมู สายหลง เป็นสายของไสยศาสตร์

พวกที่เอาตัวตนนำชีวิต เอานิติบุคคลตัวตนนำชีวิต คำเรียกว่าสายมู สายหลง
สายของไสยศาสตร์ นี่ก็อันเดียวกัน ให้เข้าใจนะ

มนุษย์อย่าเอาความหลงนำชีวิตอย่าเอาไสยศาสตร์นำชีวิต ต้องเอาปัญญานำชีวิต
เอาปัญญาบริสุทธิ์คุณนำชีวิต ไม่ใช่เอาความหลงนำชีวิต เอาไสยศาสตร์นำชีวิต
เป็นสายนิติบุคคลตัวตน

เราต้องหยุดเพื่อเข้าสู่ความถูกต้อง เข้าสู่ธรรมเข้าสู่ปัจจุบันธรรม

ชีวิตของเราต้องก้าวไปด้วยความรู้ ความเข้าใจพากันประพฤติกปฏิบัติ
ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ สมบูรณ์ในปัจจุบัน สิ่งที่ต้องคือเราต้องเอาพระธรรม
เอาพระวินัย เอาธรรมานุวัตรธรรมานุวัตรนี้แหละมาใช้มาปฏิบัติ

เราทั้งหลายพากันมานั้นมาประพฤติกปฏิบัติในตัวของเราเอง เอาธรรมะมาบริหาร
ตนเอง เอาธรรมะมาบริหารผู้อื่น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เน้นที่ตัวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระอรหันต์พระชีณาสพได้ฟังโอวาทพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ทำหน้าที่ประพฤติกปฏิบัติหน้าที่ของท่านเพื่อความสมบูรณ์
ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจในการประพัตติการปฏิบัติ เราเป็นข้าราชการ เป็นนักการเมือง เป็นพ่อค้าประชาชน เราเป็นนักบวช เราทั้งหลายก็ต้องทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ เพื่อหยุดสัญญาตาตญาณ หยุดการเวียนว่ายตายเกิด ที่มีความรู้สึก ที่มีความยึดมั่นถือมั่น ที่เป็นนิติบุคคลตัวตน

มีความมั่นหมายว่าเราเป็นผู้หญิงเป็นผู้ชายเป็นคนหนุ่มคนสาวคนแก่คนเฒ่า คนชรา เป็นคนมีสติมีปัญญา เป็นผู้เก่งกว่าเค้า เป็นผู้ดีกว่าเค้าหรือว่าเสมอเขา หรือสู้เขาไม่ได้ เราต้องยกเลิกสิ่งเหล่านี้

ไม่มีอะไรที่จะหยุดสัญญาตาตญาณได้นอกจากความรู้ความเข้าใจ แล้วเข้าสู่ ภาคประพัตติภาคปฏิบัติ

เพราะไม่มีใครอยู่เหนือกรรม อยู่เหนือกฎแห่งกรรม อยู่เหนือเหตุอยู่เหนือผล เพราะทุกสิ่งทุกอย่างนั้นคือเหตุคือปัจจัย ต้องรู้ต้องเข้าใจ ความรู้กับการปฏิบัติ นั้นแยกกันไม่ได้ ถ้าแยกเมื่อไหร่ก็ไม่ใช้ปฏิบัติ ถ้าแยกเมื่อไหร่ก็วิบัตินะ

ภาคประพัตติภาคปฏิบัติ เราต้องมีหลักการของเราด้วยความรู้ความเข้าใจ

ความเคยชินในการเวียนว่ายตายเกิดของเราทั้งหลายนั้นมันเป็นความเคยชิน มันเป็นการเกิดติดต่อกันเนื่อง มันเป็นกระบวนการ

การประพัตติปฏิบัติอะไรติดต่อกันเนื่องมันเป็นสายพันธุ์ มันเป็นตัวเอ็นเอ ที่ติดต่อกันเนื่องกัน เป็นสายพันธุ์แห่งอวิชชาแห่งความหลง เป็นสายมุสสายโมหะ เราทั้งหลายต้องรู้ต้องเข้าใจ เราจะได้มาหยุดตัวเอ็นเอแห่งสายมุสสายหลงนะ

เราต้องหยุดตัวเอ็นเอด้วยความรู้ความเข้าใจ เข้าสู่การประพัตติการปฏิบัติ

ให้เราทั้งหลายพากันเข้าใจนะ เพราะว่าวาระจิตของเรานะ มันเป็นขณะขณะนะ ภายวจาใจกิริยามารยาทอาชีพนันเป็นขณะขณะ เมื่อเราเอาความถูกต้องนำชีวิต ความไม่ถูกต้องนั้นเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าเราเอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต ความถูกต้อง มันก็เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะทุกอย่างมันเป็นขณะเป็นวาระ ความรู้ความเข้าใจนี้ มันจะเป็นวาระแห่งชาติ การประพฤติกการปฏิบัติทั้งกายทั้งวาททั้งกิริยามารยาท ถึงเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติกการปฏิบัติ

วาระทางหุจมุกลิ้นกายใจมันเป็นวาระ เมื่อเรามีตามันก็มีรูป มันเป็นวาระ เมื่อเรามีหูมันก็มีเสียง เมื่อเรามีจมูกก็มีกลิ่น เมื่อเรามีลิ้นก็มีรส เมื่อเรามีกายก็มีสัมผัส เมื่อเรามีใจก็มีจิตมีวาระจิต เพราะทุกอย่างมันอยู่ที่วาระ

เราต้องเข้าใจเรื่องการประพฤติกการปฏิบัติ

ปัจจุบันนะถึงเป็นสิ่งที่สำคัญ ปัจจุบันถึงว่าเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติกการปฏิบัติ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบอกพวกเราทั้งหลายว่าต้องรู้เข้าใจ เข้าสู่ภาคประพฤติกภาคปฏิบัติ

เราจะก้าวไปด้วยความรู้ความเข้าใจ เราทั้งหลายจะไม่ได้ไปตามสิ่งแวดล้อม หยุดด้วยศีลด้วยสมาธิด้วยปัญญา อย่างนี้เค้าเรียกว่าคือการหยุดความไม่ถูกต้อง คือการหยุดสัญชาตญาณที่มันเป็นนิติบุคคลตัวตน

ใจของเรามันก็คิดได้ที่ละอย่าง เอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้งธรรมะมันก็เกิดไม่ได้ เราต้องรู้ต้องเข้าใจ

พระธรรมพระวินัยถึงจะมาหยุดดีเอ็นเอ หยุดโมหะ หยุดอวิชชาหยุดความหลง
เรื่องการเวียนว่ายตายเกิดนะ

เราทั้งหลายถึงต้องพากันรู้พากันเข้าใจ พากันตั้งอกตั้งใจตั้งเจตนาในการประพฤติ
การปฏิบัติ เพื่อทำหน้าที่ของเราในปัจจุบันให้สมบูรณ์

ปัจจุบันนี้คือความสำคัญ ปัจจุบันเป็นวาระแห่งชาติในการประพฤติการปฏิบัติ
เป็นมรรคเป็นอริยมรรค ชีวิตของเราจะได้เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

เราจะรู้เรื่องผัสสะ ที่มีการผัสสะทางตาหูจมูกลิ้นกายใจ รู้การหมุนเวียน
เปลี่ยนแปลงกับสิ่งที่เราเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรามีผัสสะกระทบ ที่มันหมุนรอบตัวเรา
มันหมุนรอบทั้งตาหูจมูกลิ้นกายใจ

ดวงอาทิตย์มันหมุนรอบในตัวของตัวเอง ดวงอาทิตย์เอง หมุนเป็นวงกลม
กลางวัน ๑๒ ชั่วโมง กลางคืน ๑๒ ชั่วโมง เหตุปัจจัย ผัสสะภายนอกผัสสะภายใน
เราจะหยุดได้ก็เพราะความรู้ความเข้าใจ ความรู้ต้องคู่กับการประพฤติการปฏิบัติ

ไม่มีอะไรที่จะหยุดเหตุหยุดปัจจัยได้นอกจากความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง
ปฏิบัติถูกต้อง

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสกับพวกเราทั้งหลายว่า
มรรคผลนิพพานมีอยู่ที่รู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อเป็นมรรคเป็นอริยมรรค
ทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามายาทั้งอาชีวะ ต้องรู้เข้าใจ

สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ นั้นก็อยู่ในอริยมรรค อยู่ได้ทุกชาติทุกศาสนา อยู่ได้ทั้งข้าราชการนักการเมืองและนักบวช เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นธรรมชาติ ไม่ใช่ติดบุคคลตัวตน อยู่ที่เหตุที่ปัจจัย

เราทั้งหลายต้องรู้ต้องเข้าใจ ความเป็นพระนะต้องมีอยู่กับเราทุก ๆ คน ไม่ใช่แต่งตั้งกันได้ แต่งตั้งได้นั้นอยู่ระดับสมมติ

พวกเราทั้งหลายเค้าแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการเป็นนักการเมืองหรือนักบวช หรือเป็นใครก็แล้วแต่ นี่ระดับบุคคลให้บุคคลแต่งตั้ง

เราเข้าใจว่าการประพาดิการปฏิบัติให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะนี้ เพื่อให้สมบูรณ์ทั้งการแต่งตั้งทั้งการปฏิบัติ ความรู้ถึงเป็นคู่กับการประพาดิการปฏิบัติ

เน้นมาที่ปัจจุบัน...

เราทั้งหลายนะถึงมารู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะได้ทำหน้าที่ของเราสมบูรณ์ ให้มีความสุขในการประพาดิการปฏิบัติ ให้ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์

ตำแหน่งที่คนอื่นเค้าแต่งตั้งมันเป็นตำแหน่งของคนอื่นนะ

ตำแหน่งของเราคือการประพาดิการปฏิบัติของเราเป็นการทำหน้าที่ของเรา

เราทั้งหลายตั้งอกตั้งใจให้เต็มที่ เราทุกคนต้องรู้อยู่ด้วยใจของเราเอง ผิดถูกดีชั่ว ให้เน้นที่ตัวเรา ให้เข้าใจ

เราทานอาหารเราอย่าไปถามคนอื่นว่าอันนี้หวานมั๊ยเปรี้ยวมั๊ยเค็มมั๊ยหรือจืดมั๊ย อิ่มหรือไม่อิ่มไม่ต้องไปถามคนอื่น เพราะเราทุกคนรู้อยู่แล้ว อันไหนไม่ดีเรารู้เข้าใจ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสบอกว่า อย่าไปตรึก อย่าไปนึก
อย่าไปคิดในกามในพยาบาท

เราเน้นที่อยู่ที่ตัวเรานี้แหละ เน้นที่เจตนาด้วยความรู้ความตั้งใจ
เป็นผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร มีความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป

เพราะตัวตนนี้แหละ มันจะไม่ละอายต่อบาปไม่เกรงกลัวต่อบาป

เมื่อเราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันจะไม่มี ความละอายต่อบาปเกรงกลัวต่อบาป
มันจะไม่เห็นภัยในวัฏฏสงสาร เพราะมันเอาตัวตนนำชีวิต เอาโลกธรรมนำชีวิต
เอาความหลงนำชีวิต ไม่ใช่ธรรมบุญไม่ใช่รัฐธรรมบุญ ไม่ได้เอาธรรมนำชีวิต
ไม่ได้เอาธรรมบุญนำชีวิต ไม่ได้เอาพระธรรมพระวินัยนำชีวิต

เราต้องเน้นมาที่ใจที่เจตนาที่แหละ

เราคิดดูดี ๆ นะ คิดดี ๆ ด้วยปัญญา ถ้าอย่างนั้นมันหยุดสัญญาตญาณไม่ได้
หยุดนิติบุคคลตัวตนไม่ได้

การเรียนหนังสือเราก็เรียนเพื่อตัวเพื่อตน การเรียนเพื่อตัวเพื่อตนมันทุกข์แน่นอน
การทำงานเพื่อตัวเพื่อตนมันทุกข์แน่นอน การเป็นข้าราชการนักการเมืองเพื่อตัว
เพื่อตนมันทุกข์แน่นอน เพราะเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสว่ามีแต่ความทุกข์เกิดขึ้นมีแต่ทุกข์ตั้งอยู่
มีแต่ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มี เพราะตัวตนมันคือความทุกข์ เพราะมันเป็น
สังขารเป็นความจริง

เราจะเป็นผู้เก่งผู้วิเศษอยู่เหนือกรรมอยู่เหนือกฎแห่งกรรมนั้นไม่ได้

เราทุกคนต้องรู้เรื่องกรรมรู้กฎแห่งกรรมผลของกรรม

เราทั้งหลายต้องตั้งใจตั้งเจตนา มีความสุขมีปิติมีเอกัคคตาในการประพฤติปฏิบัติ สิ่งไหนมันผ่านไปแล้วก็ให้ปล่อยให้อ่าง อย่าไปติดอกติดใจ เสียอกเสียใจ ปล่อยให้ผ่านไป ให้ปล่อยวางมันไป เพราะมันผ่านมาแล้ว หรือว่าผ่านไป แล้วมันเกษียณไปแล้ว ต้องรู้เข้าใจ เบื้องต้นเราไม่ยึดมันถือนมันด้วยปัญญาสัมมาทิฐิ

มีปิติมีความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อชีวิตของเราจะได้ มีแต่ปิติมีความสุขมีเอกัคคตา ถ้าเราไม่มีความสุขไม่มีเอกัคคตาในการประพฤติปฏิบัติเราทุกข์ก็จะมีทุกข์ เราทุกคนก็จะเป็นโรคซึมเศร้า

เอาความถูกต้องนำชีวิต เอาความดีนำชีวิต เอาสติเอาปัญญานำชีวิต

เมื่อมันผ่านไปแล้วก็ปล่อยวาง เพราะมันเป็นอดีตไปแล้วเราก็ต้องปล่อยวาง ถ้าเราไม่ปล่อยวางเราก็ไปไม่ได้ คือมันติด การติดกับติดหนี้ติดสินคืออันเดียวกัน นี่แหละ

เราต้องเข้าใจเรื่องความยึดมันถือนมันเรื่องความปล่อยวาง เราต้องเข้าใจ

ความดีถึงประกอบด้วยปัญญา

ศีลถึงประกอบด้วยปัญญา

สมาธิถึงประกอบด้วยปัญญา

สิ่งที่ผ่านไปแล้วก็ต้องปล่อยต้องวาง มันจะสุขหรือทุกข์ดีหรือชั่ว เราก็ต้องปล่อยต้องวาง เพราะว่ามันเกษียณไปแล้ว เน้นที่ปัจจุบัน ให้รู้เข้าใจ ในการประพฤติการปฏิบัติ

เราต้องมารู้แจ้งเรื่องอดีต รู้แจ้งเรื่องอนาคต รู้แจ้งในเรื่องปัจจุบัน เราทั้งหลายจะได้พากันมีความสุข ไม่มีความทุกข์ด้วยความรู้ความเข้าใจ เราจะได้มีสติมีปัญญา มีปัญญามีสตินะ

สิ่งที่มีอุปการะคุณมากก็ได้แก่สติสัมปชัญญะ สติกับสัมปชัญญะถึงเป็นคุณ เป็นสิ่งที่อุปการคุณ

ความรู้ความเข้าใจมันไม่ใช่ความจำนะ อย่างเราไปเรียนหนังสือนี้หรือคั่นคว่ำทางวิทยาศาสตร์หรือฟังการบรรยาย เน้นที่ความเข้าใจ เมื่อเราเข้าใจแล้วมันจะไม่ลืม ความเข้าใจกับการปฏิบัติมันจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ถ้าเราเข้าใจแล้วก็คือรู้ทุกข์ รู้เหตุเกิดทุกข์ รู้ข้อปฏิบัติถึงความดับทุกข์

เราคิดดูดี ๆ นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าเป็นเวลาผ่านไป ๒๐ ปี ๒๐ พรรษานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านยังไม่ได้ทรงบัญญัติพระวินัย ท่านพูดแต่เรื่องให้เกิดความรู้เกิดปัญญา เกิดความเข้าใจ ความรู้ความเข้าใจนี้มันจะเป็นศีลเป็นสมาธิเป็นปัญญา

ตลอดเวลา ๒๐ พรรษาของการตรัสรู้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสอนแต่ความรู้ความเข้าใจ เมื่อรู้เข้าใจแล้วมันจะไม่หลงไม่ลืมไม่เหมือนกับความจำ การเรียนการศึกษาก็เพื่อความรู้ความเข้าใจ

เราจะมีสติมีปัญญากันได้อย่างไร เพราะเราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ตัวตนนั้นแหละคือบุคคลที่ไม่มีสติไม่มีปัญญา ถ้าเรามีตัวมีตนคือบุคคลที่ไม่มีสติไม่มีปัญญานะ

เราต้องรู้เข้าใจถึงจะเรียนจบปริญญาเอก เป็นมหาเปรียญธรรม ๙ ประโยค เอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันไม่ใช่มีปัญญานะ ต้องรู้เข้าใจ ปัญญามันต้องปัญญาบริสุทธิ์คุณ ยกเลิกสิ่งไม่ถูกต้อง เอาธรรมนำชีวิต ชีวิตของเราถึงจะเป็นของสด ถึงจะเป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม ชีวิตของเราจะไม่หลงอยู่ในเรื่องอดีตไม่พุ้งซ่านกับเรื่องอนาคต ปัจจุบันเป็นสิ่งที่สำคัญ ปัจจุบันต้องทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ

วันหนึ่งคืนหนึ่งนะมนุษย์เราทั้งหลายต้องพากันเข้าอกเข้าใจในการประพฤติ การปฏิบัติ เพราะว่าป็นวาระสำคัญในการประพฤติการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นธรรม เป็นปัจจุบันธรรม

ต้องรู้เข้าใจในเรื่องการประพฤติการปฏิบัติ เราทั้งหลายจะได้หยุดวิฏฐสงสาร ของตัวเอง ต้องรู้ต้องเข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจมันก็เป็นคนไม่รู้จักกาลไม่รู้เวลา ไม่รู้จักการประพฤติการปฏิบัติ

เราต้องเข้าถึงความพอเพียงเพียงพอ เข้าถึงความเป็นประภัสสร ด้วยความรู้ ความเข้าใจ

เราต้องรู้ความเป็นประภัสสรของธรรมชาติ ความหวานก็เป็นสิ่งที่มียอยู่ ความเค็มก็มีอยู่ กลาง ๆ ก็มีอยู่ ต้องรู้เข้าใจ

ความแก่ความเจ็บความตายความพลัดพรากล้วนแต่เป็นประภัสสรทั้งนั้น

เราต้องรู้เข้าใจ เราอย่าไปลิตรอนความเป็นประภัสสรนะ เพราะทุกอย่าง ก็เป็นธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ เป็นประภัสสรของสิ่งนั้น ๆ

เราต้องรู้เข้าใจเราอย่าไปลิตรอนความเป็นประภัสสรของบุคคลอื่น

เราต้องรู้เข้าใจ เราจะได้ไปลดรอนสิทธิ เราทั้งหลายจะได้กลับมาหาความ
ถูกต้อง กลับมาหาความสงบ กลับมาหาปัญญา ถ้าอย่างนั้นเราไม่สงบนะ
เราไม่มีปัญญานะ เพราะเราไม่รู้จักความเป็นประภัสสร

เราต้องรู้เข้าใจเราทั้งหลายจะได้กลับมาหาความถูกต้องกลับมาหาพระนิพพาน
บ้านของเรา พระนิพพานคือบ้านของเรา พระนิพพานคือบ้านที่แท้จริง

ศีลนะที่เป็นศีลบริสุทธิ์คุณคือบ้านแท้จริงนะ

สมาธิยกเลิกเรื่องนิวรรณ์ทั้ง ๕ ยกเลิกอคติทั้ง ๔ มันเป็นความว่าง ว่างจากอดีต
ว่างจากอนาคตปัจจุบันก็สักแต่ว่า บริโภคทุกสิ่งทุกอย่างด้วยสติด้วยปัญญา
ทั้งตาหูจมูกลิ้นกายใจ

สมาธิมันต้องเป็นสัมมาสมาธิ ไม่ใช่เป็นนิติบุคคล ไม่ใช่เป็นตัวเป็นตน มันต้องเป็น
สัมมาสมาธิที่ประกอบด้วยปัญญา มันจะเป็นทั้งความสงบเป็นทั้งปัญญา เป็นทั้งสมณะ
เป็นทั้งวิปัสสนา

ให้เข้าใจมรรคอรียมรรค

เราต้องรู้เข้าใจเหมือนกับต้นไม้ต้นหนึ่งนี้แหละ ต้นไม้ต้นหนึ่ง ต้นไม้ต้นนั้น
ได้อาหารเค้าต้องได้จากทุกทิศทุกทางนะ

ต้นไม้ต้นนั้นจะต้องได้อาหารมาจากทั้งทางรากทางใบทางกิ่งก้านสาขาทางยอด
ตลอดปริมาตรอากาศแสงแดดออกซิเจน ต้นไม้ต้นนั้นถึงจะได้วิตามินเกลือแร่แร่ธาตุ
ที่สมบูรณ์

ให้เข้าใจ ธรรมะพระนิพพานนะ เราต้องได้มาจากความรู้ความเข้าใจ ได้มาจากปริยัติพร้อมกับการประพฤติการปฏิบัติ มีความสุขมีปิติมีเอกัคคตา ในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายจะได้หยุดกาลหยุดเวลา

เราต้องรู้กาลรู้จักเวลา เดียวนี้ชีวิตของเราดูแล้วอยู่กับความมืดนะ กลางคืนนะ คือความมืด ความหลังคือความมืด ให้เราเข้าใจ เข้าใจให้เป็นธรรมเป็นปัจจุบันธรรม

ผู้ที่อยู่ในความมืดต้องใช้ปัญญานำชีวิตนะ เหมือนผู้ที่อยู่ในความมืดต้องใช้นาฬิกาดิจิตอลเป็นตัวเลขในความมืด มันจะเป็นแสงสว่างว่ามันหมุนไปเวลาไหนนะ ถ้าเราใช้เข็มนาฬิกามันจะมองไม่ออก อย่างนี้เราต้องใช้นาฬิกาดิจิตอล อยู่ในความมืด ต้องใช้นาฬิกาที่เป็นตัวเลขบอกเลขบอกเวลา

เราทั้งหลายต้องรู้ว่าการประพฤติการปฏิบัติต้องเอาปัญญานำชีวิต เอาบริสุทธิ์คุณนำชีวิต อย่าเอาความมืดหรือเอาไสยศาสตร์นำชีวิต ต้องรู้เข้าใจ พระธรรมพระวินัยถึงเป็นอริยมรรค เป็นกรรมเป็นกฎของกรรม

เราเรียกว่ากรรมเป็นของของตน กรรมเป็นที่อาศัย กรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มันเป็นดีเอ็นเอที่ติดต่อกันเรื่อย เราจะเปลี่ยนสายพันธุ์จากอวิชชาความหลง จากความมืดนะ

เราต้องเข้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรมในการประพฤติการปฏิบัติ อย่าให้มันเป็นอุดมที่เป็นตัวเป็นตน

เราต้องรู้เข้าใจในการประพฤติการปฏิบัติ ถ้าไม่เข้าใจมันก็จะพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้แหละ

ตึก สตง.ของประเทศไทย อยู่ที่กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์รวมแห่งความเจริญทางวัตถุ แล้วก็ศูนย์รวมแห่งสติปัญญา แต่ด้วยไม่รู้ไม่เข้าใจเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง ไม่ได้เอาธรรมานุญเป็นที่ตั้ง ไม่ได้เอารัฐธรรมนูญเป็นที่ตั้ง ความไม่รู้ไม่เข้าใจเอาความหลง เอานิติบุคคลตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็จะพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้นะ

เราคิดดูดี ๆ นะ ตึกในกรุงเทพมหานครหรือในปริมณฑลหลายสิบตึกใหญ่กว่าสูงกว่าตึก สตง.เสียอีก ทำไมมันถึงไม่พัง เพราะตึก สตง.ที่แผ่นดินไหวที่ประเทศพม่าเมืองมัณฑะเลย์ระยะห่างกันมันก็ไกลนะร่วม ๆ พันกิโลนะ

ด้วยเหตุด้วยปัจจัยเอาความไม่ถูกต้องนำชีวิต เอาทุจริตนำชีวิตมันเลยพังตึกอื่นไม่ใช่ไม่ทุจริต ไม่ใช่ไม่โกงกินคอร์รัปชันนะ มันโกงกินน้อยกว่า

ความไม่ถูกต้องมันก็คือความไม่ถูกต้อง ถ้าไม่เข้าใจมันก็จะพังทลายเหมือนตึก สตง.

ถึงเราจะเรียนเราจะศึกษาจบปริญญาเอก จบ ปธ.๙ เราเรียนเราศึกษาเพื่อนิติบุคคลตัวตนชีวิตมันก็ต้องพังทลายเหมือน ตึก สตง.นี้แหละ

เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้งมันก็จะไปแก้ไขที่คนอื่น

เราเห็นชัดมัย รู้แจ้งมัย

สตง.นะ ลืมมองดูตัวเอง มองดูตรวจดูตนเอง ไปแก้แต่คนอื่นไปแก้ไขภายนอก
ตามหลักการอุดมการณ์มันก็เป็นบริสุทธิคุณ

เราต้องแก้ทั้งภายนอกทั้งภายในที่เป็นอริยมรรคทั้งกายทั้งวาจาทั้งกิริยามารยาท
ทั้งอาชีพ ต้องแก้แบบนี้ ต้องทำชีวิตของเราให้สมบูรณ์

เราเอาหลักการขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาหลักการของเศรษฐกิจ
พอเพียงเพียงพอ

เราทั้งหลายนะให้เข้าใจ อย่างพระพุทธเจ้าท่านก็แก้ที่พระพุทธเจ้า อย่างพระเยซู
ก็แก้ที่พระเยซู พระอัลเลาะห์ก็แก้ที่พระอัลเลาะห์

เราทุกคนต้องแก้ที่ตัวเอง

เราเป็นพระมหากษัตริย์ก็แก้ที่พระมหากษัตริย์ เราเป็นนายกรัฐมนตรี
เป็นรัฐมนตรีก็แก้ที่ตัวของเราเอง เราเป็นข้าราชการนักการเมืองก็มาแก้
ที่การประพฤติการปฏิบัติของเรา ให้การประพฤติการปฏิบัติสมบูรณ์ทั้งอรรถ
ทั้งพยัญชนะ เราจะได้อุดมสมบูรณ์ทั้งกายวาจา กิริยามารยาททั้งอาชีพ

ให้เข้าถึงบริสุทธิคุณด้วยความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ

ถ้าไม่อย่างนั้นนะปรียัตติกับการปฏิบัติมันจะใช้การไม่ได้ มีอุปกรณ์แต่ก็ไม่ได้เอา
อุปกรณ์มาใช้มาปฏิบัติ มีหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม ไม่ได้เอาหลักการอุดมการณ์
อุดมธรรมมาใช้มาประพฤติมาปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องรู้เข้าใจ เราทั้งหลายต้องมาแก้ที่ตัวของเราละ กลับมาหาความรู้
ความเข้าใจเราจะได้ทำหน้าที่ของเราสมบูรณ์

อย่าไปทิ้งหลักการอย่าไปทิ้งอุดมการณ์อุดมธรรมนะ อย่าไปทิ้งความถูกต้อง
อย่าไปทิ้งพระนิพพานบ้านแท้จริงของเราละ

เราคิดดูดี ๆ ทุกคนนะ เพราะทุกคนเป็นทั้งคนดีคนมีปัญญา เป็นคนมีปัญญา
เป็นคนดี ต้องพากันคิดดูดี ๆ แล้วเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบปฏิบัติตรง ปฏิบัติเพื่อออก
จากทุกข์ สมควรอย่างยิ่งในการประพฤติการปฏิบัติ ชีวิตของเราจะได้หยุดวิฏฐสงสาร
ด้วยความรู้ด้วยความเข้าใจ

ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะพังทลายเหมือนตึก สตง.นี้ละ มันจะจมอยู่ในอบายมุข
อบายภูมิ

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านบำเพ็ญบารมีเพื่อมาแก้ไขตัวเองนะ
เพื่อมาทำหน้าที่ของท่านให้สมบูรณ์ทั้งอรรถะทั้งพยัญชนะ ชีวิตนั้นถึงจะหยุดอบายมุข
อบายภูมิได้

เราคิดดูดี ๆ สิ เราเอาตัวตนเป็นที่ตั้ง เราทุกคนมันไม่ได้สร้างความดี
ที่ประกอบด้วยปัญญานะ เราเรียนหนังสือก็เพื่อเป็นตัวเป็นตนนะ เราทำงานก็เพื่อ
เป็นตัวเป็นตน เราเป็นข้าราชการนักการเมืองเป็นนักบวชก็เพื่อตัวเพื่อตนนะ

ตัวตนนั้นแหละมันคืออบายมุขอบายภูมิ ภูมิแห่งความตกต่ำตกไปในที่ชั่ว
ตกไปในทางที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง ชีวิตมันจะตกต่ำ มันจะเป็นชีวิตที่เป็นนิติบุคคลตัวตน
เรียกว่าชีวิตที่เอาความหลงนำชีวิต มันจะเป็นชีวิตไม่ได้ทำงานเพื่องาน ไม่ได้เรียน
หนังสือเพื่อเรียนหนังสือ มันจะเป็นชีวิตที่เป็นนิติบุคคลตัวตน

เราทั้งหลายจะได้หยุดสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เรียกว่ามาหยุดบ่อนคาสโน

เราคิดดูดี ๆ นะ ตัวตนนี่คือบ่อนนะ ตัวตนคือมันทำลายตัวของมันเอง
ตัวตนมันกดดัน ตัวตนมีแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป นอกจากทุกข์ไม่มี

ตัวตนเปรียบเสมือนทะเลเปรียบเสมือนมหาสมุทรไม่อิ่มด้วยน้ำ เปรียบเสมือนไฟ
ไม่อิ่มด้วยเชื้อของเพลิง

เราต้องรู้เข้าใจ ตัวตนนี้แหละคือบ่อนทำลายตัวในตัวของมันเอง มันระเบิดตัวเอง
ระเบิดเวลา ตัวตนนี้แหละคือเจ้าเล่ห์ร้ายต้องรู้เข้าใจ ตัวตนนี้คือหนอนบ่อนทำลาย
หรือหนอนบ่อนไส้ที่มันชอบไซทำลายตัวของมันเอง

เราทั้งหลายต้องยกเลิกความไม่ถูกต้องนะ อย่าเอาบ่อนคาสีโน้นำชีวิตนะ
อย่าเอาความหลงนำชีวิตนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบำเพ็ญพุทธบารมีมาเพื่อยกเลิกพวกการพนัน
พวกบ่อนพวกอบายมุขอบายภูมิ พระเยซูพระอัลเลาะห์ก็เหมือนกัน

ศาสนาคือธรรมะ ธรรมคือศาสนา ยกเลิกอบายมุขอบายภูมิไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตนนะ

ให้เรารู้เข้าใจ ถ้าไม่รู้ไม่เข้าใจเราก็จะเอาความหลงนำชีวิต เอาบ่อนมาทำร้าย
ตัวของเราเอง ด้วยความไม่รู้ความไม่เข้าใจ

อย่างประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศเล็กนิดเดียวเป็นเกาะอยู่กลางทะเล
อย่างมาเก๊าประเทศจีนอยู่กลางเกาะกลางทะเล เค้าไม่มีสถานที่ทำเกษตรกรรม
อุตสาหกรรม เค้าได้ถึงพากันตั้งบ่อน

เค้าคิดว่าในโลกนี้คนมีความโลภความหลงมีเยอะ คนมีปัญญามีน้อย เราหากินทางบ่อนคาสีโน เราหากินกับพวกที่มีความโลภความหลง เพื่อดำรงธาตุดำรงชั้นร่ำรวยดำรงอายตนะ ถึงไม่ถูกต้องเราก็กินรวทางวัตถุนะ เค้าคิดอย่างนั้นเขาถึงพากันตั้งบ่อนคาสีโน

เราอย่าไปยินดีปรีดาเห็นดีเห็นด้วยในการตั้งบ่อนคาสีโนนะ

เราเอาตัวเอาตนเป็นที่ตั้งนะ เต็มวันจะยินดีปรีดาปราโมทย์ในเรื่องบ่อนในการเอาความหลงเป็นที่ตั้งในการเอาบ่อนคาสีโนนำชีวิตนะ

เราทั้งหลายนะเราคิดดูดี ๆ นะ ถ้าเรามีตัวมีตนคนจนก็ทุกข์เพราะไม่มีคนรวยก็ทุกข์เพราะไม่รู้จักพอ

สองอย่างนี้ใครว่าอะไรดีกว่ากัน คิดดูด้วยสติด้วยปัญญามันก็พอ ๆ กันนั่นแหละ มีความทุกข์พอ ๆ กันนะ มีการเวียนว่ายตายเกิดพอ ๆ กัน

ให้รู้เข้าใจ เราทั้งหลายจะยกเลิกสิ่งที่ไม่ถูกต้อง พากันมีความสุขมีปิติในการประพฤติการปฏิบัติ ทำหน้าที่ของเราให้อุดมสมบูรณ์ เราจะได้เข้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

วันหนึ่งคืนหนึ่งพวกเราพากันมีปิติมีความสุขในการประพฤติการปฏิบัติ ทำหน้าที่ของเราให้สมบูรณ์ทุกอย่างนะ มันก็จะไม่มีปัญหา มันก็จะหยุดปัญหาด้วยความรู้ความเข้าใจต้องก้าวไปด้วยการประพฤติการปฏิบัติด้วยความรู้ความเข้าใจ

ขออนุโมทนากับท่านอาจารย์เปียร์ พร้อมด้วยบริษัททั้ง ๔ ที่เป็นทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์ ฮินดู ทุกศาสนาเรียกว่าบริษัททั้ง ๔ เพื่อประโยชน์ของตน และประโยชน์ของมหาชน เพื่อเอาธรรมนำชีวิตเอาธรรมนำชีวิตร

ท่านทั้งหลายเป็นผู้ประเสริฐ เป็นทั้งคนดีเป็นทั้งผู้มีปัญญา เป็นผู้รู้คุณรู้ประโยชน์ เป็นผู้ให้ภัยในวัฏฏสงสาร ต้องเอาชีวิตที่ประเสริฐที่มีลมปรานี่มานำชีวิตร เพราะเราจะได้ไม่ตกต่ำสู่อบายมุขอบายภูมิ

เหมือนท่านพุทธทาสท่านเป็นพระดีของเมืองไทยของโลก ท่านหลุดจากใจ จากพระนิพพานว่า

เราทั้งหลายน่าจะจะเป็นมนุษย์ได้ก็เพราะเรารู้อริยสัจสี่นะ เราจะได้รู้ว่า เราเกิดมาทำไม เราศึกษาเล่าเรียนเพื่ออะไร เราทำงานเพื่ออะไร เราต้องเข้าสู่หลักการ ภาคประพฤติกาคปฏิบัติ เราทั้งหลายจะเข้าสู่หลักการอุดมการณ์อุดมธรรม

เราทั้งหลายจะเป็นมนุษย์ได้เพราะความรู้ความเข้าใจด้วยการประพฤติการปฏิบัติ เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงมันเกิดจากเหตุเกิดจากปัจจัย เพราะสิ่งนี้มีสิ่งต่อไปมันถึงมี ท่านประพันธ์ไว้ว่า

เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง เหมือนหนึ่งยุง มีดี ที่แววชน

ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน ย่อมเสียที่ ที่ตน ได้เกิดมา

ใจสะอาด ใจสว่าง ใจสงบ ถ้ามีครบ ควรเรียก มนุสสา

เพราะทำถูก พุทถูก ทุกเวลา เปรมปรีดา คั่นวัน สุขสันต์จริง

ใจสกปรก มีดมัว และร้อนร่า ใครมีเข้า ควรเรียก ว่าผีสิง

เพราะพุดผิด ทำผิด จิตประวิง แต่ในสิ่ง นำตัว กลัวอบาย

คิดดูเถิด ถ้าใคร ไม่อยากตก จงรีบยก ใจตน รีบชวนชวาย
ให้ใจสูง เสียได้ ก่อนตัวตาย ก็สมหมาย ที่เกิดมา อย่าเชื่อน เอย ฯ

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโตเป็นพระองค์สำคัญในพุทธศาสนาของเมืองไทย
ได้เอาหลักการอุดมการณ์อุดมธรรม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติ
ติดต่อกันเนื่องกัน ยกเลิกสิ่งไม่ถูกต้อง เป็นความรู้คู่การประพฤติการปฏิบัติ
เราทั้งหลายจะได้เข้าใจในหลักการอุดมการณ์ในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายจะเป็นพระได้เหมือนกันทุก ๆ คนด้วยความรู้คู่กับการประพฤติการ
ปฏิบัติ หลวงปู่มั่น ท่านได้เมตตาตรัสบอกกับพวกเราไว้ว่า

ความไม่ยั่งยืน เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่และแน่นอน

ความยิ่งใหญ่ คือความไม่ยั่งยืน

ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ คือชีวิตที่อยู่ด้วยทาน ศีล เมตตา และกตัญญู

ชีวิตที่ดีความดี อาจมิใช่ความยิ่งใหญ่ แต่ชีวิตที่ยิ่งใหญ่ ต้องอาศัยคุณธรรมความ
ดีเท่านั้น

ขออนุโมทนากับท่านทั้งหลายนะ เป็นผู้ที่ประเสริฐต้องเข้าสู่หลักการอุดมการณ์
อุดมธรรม มีปิตุภูมิความสุขมีเอกัคคตาในการประพฤติการปฏิบัติ

เราทั้งหลายต้องเอาพระนิพพานนำชีวิต เข้าถึงพระนิพพานตั้งแต่ในปัจจุบัน
พระนิพพานคือบ้านของเรา พระนิพพานคือบ้านที่แท้จริง

โอวาทขององค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม